

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Ježoviczovou v právní věci žalobkyně **M. V. H.**, zastoupené obecnou zmocněnkyní Mgr. Ing. M. K., proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 6.6.2012, o přeplatek na vdovském důchodu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 6.6.2012 se pro nezákonnost **z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě č.j. 43Ad 71/2011-22 ze dne 16.1.2012 bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 29.6.2011 č.j. X pro nezákonnost a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Tímto rozsudkem byla žalovaná zavázána vydat nové rozhodnutí ve věci a dále byly zavázána zaplati žalobkyni na nákladech řízení částku 2.748,- Kč k rukám zmocněnkyně žalobkyně Mgr. Ing. M. K. do 60 dnů od právní moci rozsudku.

Poté vydala žalovaná nyní přezkoumávané rozhodnutí ze dne 6.6.2012, jímž zamítla námitky proti rozhodnutí ze dne 9.5.2011, a toto rozhodnutí potvrdila.

Z rozhodnutí ČSSZ ze dne 6. 6. 2012 č. j. X bylo zjištěno, že, žalovaná zamítla námitky a rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 9.5.2011 potvrdila. V odůvodnění uvedla, že dle ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/91 Sb. vznikl na vdovském důchodu žalobkyně přeplatek za dobu od 12.5.1999 do 11.5.2011 v částce 229.300,- Kč a dále, že žalobkyni byla uložena povinnost vrátit přeplatek z částky vyplacené na vdovském důchodu za dobu od 12.5.2006 do 11.5.2011 v částce 112.396,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Proti rozhodnutí žalované ze dne 6.6.2012 podala žalobkyně včas žalobu, v níž zejména poukazovala na to, že žalovaná nepostupovala v souladu se zákonem, nerespektovala právní názor Krajského soud v Ostravě obsažený ve shora uvedeném rozsudku z 16.1.2012. Zdůrazňovala, že pokud žalovaná s tímto citovaným rozsudkem nesouhlasila, měla možnost podat proti němu kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, což neučinila. Dále poukazovala na to, že i v případě, že by bylo uvažováno, že žalobkyně nesplnila všechny své povinnosti, což ale není pravdou, dozvěděla se žalovaná již o rozhodné skutečnosti (o sňatku žalobkyně), z dopisu žalobkyně zaslanému dne 10.5.1999. Lhůta tří let stanovená v § 118a odst. 3 zák.č. 582/91 Sb. začala běžet v květnu 1999 a právo na vrácení případných přeplateků by zaniklo v květnu 2002.

Žalobkyně je zastoupena v řízení Mgr. Ing. M. K., na základě plné moci ze dne 4.7.2012.

Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 27.7.2012 namítala, že respektuje názor soudu obsažený v jeho rozsudku ze dne 16.1.2012 č.j. 43Ad 71/2011-22, avšak nově vydané rozhodnutí neodůvodňuje nesplněním povinnosti žalobkyně oznámit uzavření manželství, nýbrž je opírá o ustanovení § 118a/ odst. 2 zák.č. 582/91 Sb. Zdůrazňovala, že vdovský důchod byl žalobkyni nadále vyplácen i po uzavření nového manželství a žalobkyně je povinna takto vyplacené částky důchodu vrátit, není třeba zkoumat její zavinění ani příčinnou souvislost. Povinnost žalobkyně vrátit neprávem vyplacené částky je objektivní dle § 118a/ odst. 2 cit. zákona a s ohledem na to navrhovala zamítnutí žaloby. Rovněž uvedla zejména, že žalobkyně si byla vědoma, že uzavřením nového manželství jí nárok na vdovský důchod zanikl, přesto jej zcela vědomě přijímala, ačkoliv musela z okolností předpokládat, že je vyplácen neprávem. Jejímu tvrzení, že jej přijímala v dobré víře, že jí vyplácený důchod skutečně náleží, nelze uvěřit, když uzavření sňatku oznámila jako „změnu stavu z vdova na vdaná“ a byla si tedy plně vědoma toho, že vdovský důchod náleží pouze vdově a provdáním nárok na něj zaniká. Proto také uzavření nového sňatku žalované písemně oznamovala. Podle vyjádření žalované si žalobkyně tedy musela být plně vědoma, že jí nárok na vdovský důchod provdáním zanikl, a přesto jej po celou dlouhou dobu přijímala. Vyčerpala tak 229.300,- Kč bez právního důvodu a žalovaná od ní požaduje vrácení jen 122.396,- Kč za období od 12.5.1999 do 11.5.2011 (vzhledem k částečnému promlčení nároku). Navrhovala proto zamítnutí žaloby.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 6.6.2012, obsahem dávkového spisu, zejména oznámením žalobkyně ze dne 10.5.1999, žádostí o vdovský důchod ze dne 1.12.1988, žádostí o vdovský důchod ze dne 29.10.2010, rozhodnutím ČSSZ ze dne 29.6.2011, rozhodnutím ČSSZ ze dne 9.5.2011, spisem Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 43Ad 71/2011 a poté dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Z připojeného dávkového spisu vzal krajský soud za prokázáno, že žalobkyně byla poživatelkou vdovského důchodu, který jí byl přiznán po úmrtí jejího manžela J. H. (roz. S.), který zemřel X. Tento vdovský důchod pobírala dle rozhodnutí ČSSZ ze dne 25.1.1989. Dne 29.10.2010 se dostavila žalobkyně na Okresní správu sociálního zabezpečení ve Vsetíně a požádala o sepsání žádosti o vdovský důchod po svém dalším manželovi L. V. Z úmrtního listu vystaveného Městským úřadem ve Vsetíně bylo zjištěno, že L. V., nar. X, zemřel dne X. Z oddacího listu vystaveného Městským úřadem ve Vsetíně bylo zjištěno, že žalobkyně M. H., roz. J., uzavřela manželství dne 21.4.1999 s L. V. a snoubenci se dohodli, že žalobkyně bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. příjmení „V.-H.“.

Dále bylo zjištěno, že dne 10.5.1999 zaslala žalobkyně žalované ČSSZ přípis označený jejím rodným číslem a textem „Oznamuji tímto, že M. H. nar.X ve Vsetíně osobní číslo X se 21. dubna 1999 provdala za L. V. nar. X v Zubří a přijala jméno V.H. S pozdravem M. V. H., M. V. 1203/23, V., 755 01.“. Tento přípis byl opatřen vlastnoručním podpisem žalobkyně.

Žalovaná ČSSZ vydala rozhodnutí ze dne 9.5.2011, jímž rozhodla o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek na dávce důchodového pojištění, přičemž v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla, že žalobkyni vznikl na vdovském důchodu přeplatek za dobu od 12.5.1999 do 11.5.2011 v částce 229.300,- Kč a dle ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/91 Sb. s použitím ustanovení § 118a odst. 3 téhož zákona byla žalobkyni uložena povinnost vrátit přeplatek za dobu od 12.5.2006 do 11.5.2011 ve výši 112.396,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky. Z rozhodnutí ČSSZ ze dne 29.6.2011 bylo zjištěno, že tímto byly námitky zamítnuty a rozhodnutí ze dne 9. 5. 2011 bylo potvrzeno.

Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumávání napadeného rozhodnutí žalované vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu, tedy k 6.6.2012.

Dle ustanovení § 118a odst. 1 zákona č. 549/91 Sb., jestliže důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen

neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popřípadě náhradu nesprávně vyplacené částky. Dle odstavce 2 téhož ustanovení občanu, jemuž je vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. To platí obdobně, zanikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod z důvodu uzavření nového manželství nebo nárok na sirotčí důchod z důvodu dosažení 26. roku věku. Dle odst 3 téhož ustanovení nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o žalobě, výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z důchodu nebo ze mzdy nebo placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

Krajský soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalované ČSSZ byly známy všechny skutečnosti rozhodné pro další trvání nároku na vdovský důchod - zejména fakt, že žalobkyně uzavřela nové manželství, a to od doručení jejího dopisu, tedy od 12. 5. 1999. Proto byla žalovaná na tuto skutečnost povinna reagovat a vydat nové rozhodnutí týkající se vdovského důchodu žalobkyně. To však žalovaná neučinila, naopak pokračovala ve vyplácení vdovského důchodu až do 11. 5. 2011. Soud tedy uzavírá, že v případě žalobkyně tato splnila svoji povinnost uloženou zákonem, když oznámila (byť o jedenáct dnů opožděně), že uzavřela nový sňatek. Není možno žalobkyni podsouvat, že musela z okolností předpokládat, že by jí byl vdovský důchod vyplácen neprávem (ostatně po úmrtí dalšího manžela se dostavila na Okresní správu sociálního zabezpečení ve Vsetíně k sepsání nové žádosti o vdovský důchod.

Z výše uvedených důvodů proto krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s.ř.s. shledal žalobu jako důvodnou a napadené rozhodnutí žalované zrušil pro nezákonnost a vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalovaná je povinna při vydávání nového rozhodnutí respektovat skutečnost, že nárok orgánu sociálního zabezpečení na vrácení částek důchodů nevznikl.

Krajský soud rozhodoval za respektování podmínek uvedených v § 75 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání.

Krajský soud nerozhodoval o návrhu na odkladný účinek žaloby s ohledem na to, že bylo rozhodnuto ve věci samé.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaná ČSSZ toto právo ze zákona nemá (ust. § 60 odst. 2 s.ř.s. a ust. § 118 d/ zákona č. 582/1991 Sb. v platném znění).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně ve dvojím vyhotovení.

pokračování

-5-

43Ad 30/2012

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 30. listopadu 2012

JUDr. Miroslava Ježoviczová
- samosoudkyně -